

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 16.5.2006
COM(2006) 214 definitief

MEDEDELING VAN DE COMMISSIE

**Monitoringverslag
inzake de stand van de voorbereidingen van Bulgarije en Roemenië op het EU-
lidmaatschap**

{SEC(2006) 595}
{SEC(2006) 596}
{SEC(2006) 598}

MEDEDELING VAN DE COMMISSIE

Monitoringverslag inzake de stand van de voorbereidingen van Bulgarije en Roemenië op het EU- lidmaatschap

1. INLEIDING

Met de toetreding van Bulgarije en Roemenië wordt de vijfde uitbreidingsronde van de EU, die in mei 2004 was begonnen met de toetreding van tien landen uit voornamelijk Midden-Europa, afgesloten. Deze uitbreidingsronde heeft bijgedragen aan de vrede, welvaart en stabiliteit in heel Europa.

De voorwaarden voor de toetreding van Bulgarije en Roemenië werden overeengekomen in een toetredingsverdrag dat in april 2005 werd getekend door de 25 lidstaten en deze twee landen. Bulgarije, Roemenië en 14 lidstaten hebben dit verdrag al geratificeerd. Dit toetredingsverdrag bepaalt dat Bulgarije en Roemenië op 1 januari 2007 toetreden, tenzij de Raad, op aanbeveling van de Commissie, de toetreding van een van deze twee of beide landen besluit uit te stellen tot 2008.

De Commissie zet zich ervoor in dat beide landen hun laatste voorbereidingen voor de toetreding succesvol kunnen afronden. Daartoe volgt zij de vorderingen van Bulgarije en Roemenië nauwgezet en verleent zij doelgerichte steun om deze landen te helpen bij hun inspanningen op hervormingsgebied.

Beide landen verdienen lof voor wat zij hebben gepresteerd bij het omvormen van hun politieke en economische stelsel in een functionerende democratie en markteconomie. Het verslag van de Commissie van oktober 2005 bevestigde dat Bulgarije en Roemenië voldoen aan de politieke criteria voor het lidmaatschap en dat beide vorderingen waren blijven maken bij het volledig voldoen aan de economische criteria en de criteria in verband met het *acquis*. Er werd echter ook gewezen op enkele gebieden waarop verdere verbeteringen noodzakelijk waren.

De Commissie zal steun blijven verlenen bij de voorbereidingen van Bulgarije en Roemenië op het lidmaatschap. Indien bij de toetreding blijkt dat er nog tekortkomingen zijn, zal de Commissie als hoedster van de verdragen de nodige maatregelen moeten nemen. Vrijwaringen en andere maatregelen kunnen eventueel van toepassing zijn op de interne markt, onder meer op het gebied van voedselveiligheid, justitie, vrijheid en veiligheid, en het beheer van EU-middelen.

Dit verslag is een vervolg op de bevindingen van het verslag van oktober 2005. Het is gebaseerd op de gedetailleerde beoordeling die is vervat in de begeleidende monitoringverslagen voor elk land. In dit verslag:

- wordt een overzicht gegeven, per eind april 2006, van de ontwikkelingen en stand van de voorbereidingen van beide landen op gebieden waarvan was aangegeven dat verdere verbetering nodig was,

- worden maatregelen besproken die vereist zijn om de tekortkomingen te verhelpen die mogelijk bij de toetreding nog bestaan, en
- worden conclusies getrokken over de stand van de voorbereidingen van Bulgarije en Roemenië op het EU-lidmaatschap.

2. SAMENVATTING VAN DE BEVINDINGEN VAN DE MONITORING

2.1. Bulgarije

Politieke criteria

Bulgarije voldoet aan de politieke criteria voor het EU-lidmaatschap.

Sinds het verslag van oktober 2005 is er vooruitgang geboekt op een aantal gebieden, waaronder de hervorming van het justitiële stelsel. Wat justitie betreft, zijn een nieuw wetboek van strafvordering en een juridisch kader voor rechtsbijstand in werking getreden. Door wijziging van de grondwet is de dienst van de aanklager belast met de taak het onderzoek te leiden. De wijzigingen van de wet inzake het justitiële stelsel zijn goedgekeurd.

Bulgarije heeft maatregelen genomen om corruptie te bestrijden. Er is een gedragscode voor de uitvoerende macht vastgesteld. Er is een strategie voor corruptiebestrijding 2006–2008 opgesteld. Dankzij wijzigingen van de grondwet is de reikwijdte van de immuniteit van parlementsleden beperkt. De openbare aanklager heeft verzoeken ingediend voor de opheffing van de immuniteit van tien parlementsleden. Vijf hebben vrijwillig afstand gedaan van hun recht op immuniteit en de immuniteit van een zesde parlements lid is na een stemming in het parlement opgeheven; de andere zaken worden nog onderzocht. Hierdoor konden onderzoeken worden geopend naar corruptiezaken op hoog niveau.

Bulgarije heeft wat het openbaar bestuur betreft vorderingen gemaakt, met name door de wijziging van de bestuurswet en de ambtenarenwet en de goedkeuring van het nieuwe wetboek van administratieve rechtspraak. Het aantal gevallen van slechte behandeling van gedetineerden is enigszins gedaald en de omstandigheden in sommige detentiecentra zijn verbeterd. Er zijn beleidsinitiatieven genomen voor mensen met een handicap en de geestelijke gezondheidszorg. De sociale ondersteuning van mensen met een handicap is verbeterd.

Er zijn echter nog bepaalde problemen die moeten worden aangepakt. Het afleggen van verantwoording door en de transparantie en efficiëntie van het justitiële stelsel moeten worden versterkt. Extra inspanningen zijn nodig om de implementatie van het systeem voor de toewijzing van zaken aan willekeurige rechtbanken in het hele land te consolideren. Er moeten objectievere en transparantere systemen komen voor het beoordelen van de kwaliteit van het werk van de magistraten. Eventuele twijfels over de onafhankelijkheid van justitie moeten worden weggenomen. Er zijn knelpunten in het stadium van het gerechtelijk vooronderzoek die het gevolg zijn van procedurele voorschriften en een gebrek aan voldoende personeel voor dat vooronderzoek. De bestrijding van de georganiseerde misdaad heeft weinig tastbare resultaten opgeleverd.

De structuren voor de coördinatie en tenuitvoerlegging van het beleid voor corruptiebestrijding moeten worden versterkt, willen die hun taken effectief kunnen vervullen. Het blijft nog een zeldzaamheid dat iemand wegens corruptie op hoog niveau in staat van beschuldiging wordt gesteld, wordt vervolgd, wordt berecht, wordt veroordeeld en een afschrikwekkende straf krijgt. Bulgarije moet nu duidelijke resultaten laten zien op dit gebied.

De strategie voor de decentralisatie van het bestuur is nog niet vastgesteld. Bulgarije is nog steeds een doorvoerland voor mensensmokkel en, weliswaar in mindere mate, een land van oorsprong of bestemming voor de slachtoffers. Er worden nog steeds gevallen van slechte behandeling van gedetineerden gemeld. De levensomstandigheden in vele instellingen voor kinderopvang en geestelijke gezondheidszorg moeten worden verbeterd door het uitvoeren van beleidsinitiatieven, en er moeten alternatieve zorgsystemen worden opgezet. Voor de sociale integratie van de Roma-minderheid zijn nog aanzienlijke inspanningen nodig. Er zijn verdere inspanningen nodig om alle vormen van intolerantie te bestrijden, met name door de bestaande omroepwetgeving volledig toe te passen en andere activiteiten te ondernemen om alle vormen van racisme, discriminatie en vreemdelingenhaat te bestrijden.

Economische criteria

Bulgarije is een functionerende markteconomie. Voortzetting van de huidige hervormingen zou Bulgarije in staat moeten stellen de concurrentiedruk en marktkrachten binnen de Unie op de korte termijn het hoofd te bieden. Bulgarije heeft over het algemeen de macro-economische stabiliteit weten te handhaven en heeft vorderingen gemaakt met de structurele hervormingen.

De vooruitgang is voortgezet sinds het verslag van oktober 2005. Er zijn nuttige stappen gezet om het externe tekort te beperken. Het privatiseringsproces en de liberalisering en herstructurering van nutsbedrijven zijn in een vergevorderde fase. Enige verdere vooruitgang is geboekt bij de verbetering van het bedrijfsklimaat en de vermindering van de indirecte arbeidskosten.

Het tekort op de lopende rekening is vergroot. Het voorzichtige begrotings- en loonbeleid moet dan ook worden aangehouden. Om de structurele hervormingen te kunnen verdiepen, moet het functioneren van het justitiële stelsel worden verbeterd en de regelgevingslast voor bedrijven verder worden versoepeld. Het regelgevingskader voor de arbeidsmarkt moet flexibeler worden.

Verbindenissen en verplichtingen die voortvloeien uit de toetredingsonderhandelingen

Bulgarije heeft een aanzienlijke mate van aanpassing aan het *acquis* bereikt.

In het verslag van oktober 2005 werd geconcludeerd dat Bulgarije op een groot aantal terreinen gereed zou zijn voor de toetreding. Op enkele andere terreinen waren extra inspanningen nodig, terwijl 16 terreinen aanleiding gaven tot ernstige bezorgdheid.

Er is sindsdien verdere vooruitgang geboekt. Bulgarije zal ook op de volgende terreinen gereed zijn voor de toetreding, indien het huidige tempo van vooruitgang wordt gehandhaafd: overheidsopdrachten, wederzijdse erkenning van industriële

productspecificaties, vrijheid van het verlenen van niet-financiële diensten, het merendeel van de gemeenschappelijke marktordeningen, luchtvaart, accijnzen, uitvoeringsstructuren voor belasting, liberalisering van postdiensten, wetgeving inzake regionaal beleid, chemicaliën en genetisch gemodificeerde organismen, wetgeving inzake geluidsoverlast, visumbeleid en douanevoorbereidingen.

Er is ook vooruitgang geboekt op enkele gebieden die niet langer aanleiding geven tot ernstige bezorgdheid, maar wel nog extra inspanningen vereisen om de voorbereidingen af te ronden: verzekeringen, bescherming van intellectuele eigendomsrechten, het betaalorgaan voor de landbouw, de gemeenschappelijke marktordering voor melk, controlemaatregelen voor dierziekten, veterinaire grensinspectieposten, dierwelzijn, handel in levende dieren en dierproducten, veterinaire aspecten van de volksgezondheid, institutionele en financiële beheersstructuren voor het regionaal beleid, alsmede voorbereidingen voor Schengen en het beheer van de toekomstige buitengrenzen van de EU.

Extra inspanningen zijn ook nodig voor: wederzijdse erkenning van beroepsbekwaamheden, financiële diensten, diensten in verband met de informatiemaatschappij, bescherming van persoonsgegevens, wetgeving ter bestrijding van het witwassen van geld, mechanismen voor de handel in landbouwproducten, de gemeenschappelijke marktordeningen voor wijn en alcohol en voor rundvlees, wetgeving in de veterinaire en fytosanitaire sector, de meeste aspecten van de visserij, vervoer over zee, BTW, regels inzake directe belastingen, arbeidsrecht, sociale dialoog, sociale integratie, antidiscriminatiebeleid, Europees Sociaal Fonds, volksgezondheid, liberalisering van de energiemarkt, kernenergie en nucleaire veiligheid, met name de verbintenissen tot snelle sluiting en aansluitende ontmanteling van de reactoren van de kerncentrale van Kozloduj, herstructurering van de staalindustrie, elektronische communicatie, programmering, monitoring en aanbestedingscapaciteit voor het regionaal beleid, horizontale milieuwetgeving, waterkwaliteit, geïntegreerde preventie en controle van verontreiniging, afvalbeheer, bescherming van de consument, asiel, justitiële samenwerking, bestrijding van drugs, bescherming van de financiële belangen van de EU en de vertaling van het *acquis* in het Bulgaars.

Er resteren nog zes terreinen die aanleiding geven tot ernstig bezorgdheid en waarvoor dringende maatregelen nodig zijn:

- invoering van een geïntegreerd beheers- en controlesysteem in de landbouw (IACS) (hoofdstuk 7 van het *acquis*);
- opzetten van destructie-, inzamelings- en verwerkingsinstallaties die voldoen aan de wet- en regelgeving van de EU op het gebied van overdraagbare spongiforme encephalopathie (TSE) en dierlijke bijproducten (hoofdstuk 7 van het *acquis*);
- duidelijkere bewijzen van resultaten bij het onderzoeken en vervolgen van georganiseerde misdaadnetwerken (hoofdstuk 24 van het *acquis*);
- effectievere en efficiëntere implementatie van wetgeving ter bestrijding van fraude en corruptie (hoofdstuk 24 van het *acquis*);

- intensievere en effectievere handhaving van de bepalingen tegen witwassen van geld (hoofdstuk 24 van het *acquis*);
- intensievere financiële controle met betrekking tot het toekomstig gebruik van de Structuurfondsen en het Cohesiefonds (hoofdstuk 28 van het *acquis*).

2.2. Roemenië

Politieke criteria

Roemenië voldoet aan de politieke criteria voor het EU-lidmaatschap.

Sinds het verslag van oktober 2005 is op een aantal gebieden vooruitgang geboekt. Er zijn aanzienlijke stappen gezet op het gebied van de hervorming van het justitiële systeem. Er zijn uitvoeringsmaatregelen goedgekeurd met betrekking tot gespecialiseerde afdelingen en kamers van rechtbanken, aansluitend op de hervorming van het justitiële systeem in 2005. Het systeem waarbij zaken aan willekeurige rechters worden toegewezen, bestaat nog steeds in het hele land. Het heeft de onpartijdigheid van het justitiële systeem versterkt. Het directoraat-generaal Bescherming en Anticorruptie, de gedeeltelijk gemilitariseerde veiligheidsdienst van het ministerie van Justitie, is opgeheven. De middelen van het justitiële systeem zijn vergroot, ook die van de Hoge Raad voor de Magistratuur. De arbeidsomstandigheden in de rechtbanken zijn verbeterd.

Roemenië heeft vooruitgang geboekt in de strijd tegen corruptie door solide structuren in te stellen en onderzoeken te openen naar een groot aantal corruptiezaken op hoog niveau. Naar aanleiding van die onderzoeken zijn vier hooggeplaatste personen in staat van beschuldiging gesteld.

Op het gebied van de hervorming van de overheidsadministratie is het ambtenarenreglement herzien en is decentralisatiewetgeving aangenomen. Er is enige vooruitgang geboekt bij de bestrijding van mensenhandel, alsmede bij de hervorming van de zorgstelsels voor personen met een handicap en de geestelijke gezondheidszorg. Roemenië heeft aanzienlijke vooruitgang geboekt op het gebied van de kindbescherming, waar de algemene situatie sterk is verbeterd. Er is vooruitgang geboekt op het gebied van de teruggave van eigendom.

Er zijn echter nog bepaalde problemen die moeten worden aangepakt. Op het gebied van het justitiële systeem moeten de verschillende procedurele wetboeken verder worden gerationaliseerd. De Hoge Raad voor de Magistratuur moet meer activiteiten ontplooiën om de uniforme interpretatie van de wet te bevorderen en de kwaliteit van vonnissen controleren. Rechtbanken en bureaus van aanklagers moeten beter gebruik maken van de beschikbare middelen.

In de strijd tegen de corruptie op hoog niveau moet Roemenië zijn inspanningen voortzetten om de resultaten te consolideren en voort te bouwen op de vooruitgang die is geboekt bij de strijd tegen de corruptie. De hervormingen die geleid worden door het ministerie van Justitie en de Nationale Directie voor Corruptiebestrijding (DNA) moeten worden gevolgd door voortdurende inspanningen van alle andere overheidsinstellingen, zodat de geboekte vorderingen onomkeerbaar worden.

Op het gebied van het openbaar bestuur heeft de regering nog steeds een uitvoerig beroep gedaan op noodverordeningen, die ongunstig zijn voor het parlement. De herziening van de salarisstructuur in de publieke sector blijft van bijzonder belang voor de beroepsethiek in het ambtenarenapparaat. Roemenië is nog steeds een doorvoerland voor mensensmokkel, en in mindere mate is het een land van oorsprong en van bestemming van de slachtoffers. Gevallen van slechte behandeling van gedetineerden worden nog steeds slechts zelden onderzocht en bepaalde gevangenen kampen met overbevolking en slechte levensomstandigheden en zwakke hygiënische omstandigheden. De levensomstandigheden in psychiatrische instellingen moeten dringend worden verbeterd. De nationale strategie voor personen met een handicap en andere beleidsinitiatieven moeten worden uitgevoerd. Voor de sociale integratie van de Roma-minderheid zijn nog aanzienlijke inspanningen nodig. Het parlementaire debat over de wetsontwerp inzake minderheden moet nauw worden gevolgd. Extra inspanningen zijn nodig voor de bestrijding van racisme, discriminatie, vreemdelingenhaat en alle andere vormen van onverdraagzaamheid.

Economische criteria

Roemenië is een functionerende markteconomie. Daadkrachtige implementatie van het programma van structurele hervormingen moet het land in staat stellen op de korte termijn volledig te voldoen aan de economische criteria. Roemenië heeft over het algemeen de macro-economische stabiliteit weten te handhaven en heeft vorderingen gemaakt met de structurele hervormingen.

De vooruitgang is voortgezet sinds het verslag van oktober 2005. Er is passender begrotingsbeleid, monetair beleid en loonbeleid goedgekeurd. De naleving van de belastingwetgeving is versterkt, de financiële discipline van bedrijven is sterker gehandhaafd en de faillissementswetgeving is verbeterd. De herstructurering heeft zich doorgezet in de sectoren energie, mijnbouw en vervoer.

De hervorming van de overheidsuitgaven moet echter worden bevorderd en de belastingopbrengsten moeten worden versterkt. De verdieping van de structurele hervormingen vereist met name verdere herstructurering van de sectoren energie, mijnbouw en vervoer en vorderingen bij de uitvoering van het privatiseringsprogramma. Nieuwe achterstanden ontstaan nog steeds en het faillissementskader lijdt nog steeds onder tekortkomingen.

Verbindenissen en verplichtingen die voortvloeien uit de toetredingsonderhandelingen

Roemenië heeft een aanzienlijke mate van aanpassing aan het *acquis* bereikt.

In het verslag van oktober 2005 werd geconcludeerd dat Roemenië op het moment van toetreding op een groot aantal terreinen gereed zou zijn. Op enkele andere terreinen waren extra inspanningen nodig, terwijl 14 terreinen aanleiding gaven tot ernstige bezorgdheid.

Er is sindsdien verdere vooruitgang geboekt. Roemenië zal op het moment van toetreding ook op de volgende terreinen gereed zijn, indien het huidige tempo van vooruitgang wordt gehandhaafd: overheidsopdrachten, bescherming van persoonsgegevens, welzijn van dieren, beleid inzake visbestanden, visserijvloot, controle en marktbeleid, wetgeving

inzake regionaal beleid, visumbeleid, douanevoorbereidingen en bescherming van de financiële belangen van de EU.

Er is ook vooruitgang geboekt op enkele gebieden die niet langer aanleiding geven tot ernstige bezorgdheid, maar wel nog extra inspanningen vereisen om de voorbereidingen af te ronden: bescherming van intellectuele-eigendomsrechten, veterinaire grensinspectieposten en identificatie en registratie van dieren, controlemaatregelen voor dierziekten, en veterinaire aspecten van de volksgezondheid, institutionele en financiële beheersstructuren voor het regionaal beleid, preventie en bestrijding van industriële verontreiniging, voorbereidingen voor Schengen en beheer van de toekomstige buitengrenzen van de EU, en bestrijding van fraude en corruptie.

Extra inspanningen zijn ook nodig voor: horizontale en procedurele maatregelen voor industrieproducten, productvereisten overeenkomstig de “oude aanpak”, inclusief de productie en marketing van GMO's, rechten van de EU-burger, vrijheid van het verlenen van niet-financiële diensten, kapitaalvereisten voor banken en investeringsfondsen, motorrijtuigenverzekering, strijd tegen het witwassen van geld, controle op staatssteun en uitvoering van herstructureringsprogramma's voor de staalindustrie, de meeste gemeenschappelijke marktordeningen voor de landbouw, kwaliteitsbeleid, mechanismen voor de handel in landbouwproducten, zoötechniek, diervoeding, handel in levende dieren en dierlijke producten, structurele maatregelen in de visserijsector, BTW, regels inzake directe belastingen, arbeidsrecht, gezondheid en veiligheid op het werk, sociale dialoog, sociale integratie, gelijke kansen voor vrouwen en mannen, het Europees Sociaal Fonds, volksgezondheid, programma “Jeugd” van de Gemeenschap, audiovisueel beleid, toezicht op het regionaal beleid, horizontale milieuwetgeving, natuurbescherming, afvalbeheer, waterkwaliteit, politiesamenwerking en bestrijding van de georganiseerde misdaad, justitiële samenwerking, drugsbestrijding, interne controle van de overheidsfinanciën, externe boekhoudkundige controle en controle op de uitgaven voor structurele maatregelen en de vertaling van het *acquis* in het Roemeens.

Er resteren vier terreinen die aanleiding geven tot ernstige bezorgdheid en waarvoor dringende maatregelen nodig zijn:

- accreditering van volledig operationele betaalorganen voor de afhandeling van rechtstreekse betalingen aan landbouwers en bedrijven in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid, voortbouwend op de reeds geboekte vooruitgang (hoofdstuk 7 van het *acquis*);
- invoering van een geïntegreerd beheers- en controlesysteem in de landbouw (IACS), voortbouwend op de reeds geboekte vooruitgang (hoofdstuk 7 van het *acquis*);
- opzetten van destructie-, inzamelings- en verwerkingsinstallaties die voldoen aan de wet- en regelgeving van de EU op het gebied van overdraagbare spongiforme encephalopathie (TSE) en dierlijke bijproducten (hoofdstuk 7 van het *acquis*);
- IT-systemen voor de belastingdienst die kunnen samenwerken met die van de rest van de Unie, zodat de BTW overall in de interne markt van de EU correct kan worden geïnd (hoofdstuk 10 van het *acquis*).

3. VRIJWARINGSMAATREGELEN EN ANDERE MAATREGELEN

Het is de verantwoordelijkheid van de autoriteiten van beide landen om alle nodige maatregelen te nemen om de nog resterende problemen aan te pakken die in dit verslag worden geïdentificeerd, zodat zij hun verplichtingen op grond van het *acquis* vanaf het moment van toetreding kunnen nakomen. Dit betreft voornamelijk de terreinen die aanleiding geven tot ernstige bezorgdheid, maar ook de terreinen waarvoor volgens dit verslag extra inspanningen nodig zijn.

Indien dit niet wordt opgevolgd, is de Commissie als hoedster van de Verdragen genoodzaakt de nodige preventieve of corrigerende maatregelen te nemen om het functioneren van het EU-beleid te garanderen.

In dit deel worden de vrijwaringsmaatregelen en andere maatregelen uiteengezet die kunnen worden ingesteld indien bepaalde tekortkomingen op het moment van toetreding niet adequaat blijken te zijn aangepakt. Er zijn drie brede categorieën van terreinen: interne markt, het justitiële systeem en de strijd tegen de corruptie, en de uitbetaling van EU-middelen.

3.1. Interne markt

Het *acquis* zelf en het Toetredingsverdrag voorzien in een aantal vrijwaringsmaatregelen voor het geval dat Bulgarije of Roemenië niet alle verplichtingen kunnen nakomen op het moment van toetreding. De vrijwaringsmaatregel van het Toetredingsverdrag geldt tot drie jaar na de toetreding. Andere instrumenten, zoals de inbreukprocedure, en de handhavingsmechanismen voor de mededingingsregels, kunnen eveneens worden toegepast.

Dit deel heeft zowel betrekking op de vier vrijheden, als op het EU-beleid voor mededinging, energie, vervoer, milieu, telecommunicatie, belasting, landbouw, bescherming van de consument en gezondheidsbescherming, voor zover deze grensoverschrijdende effecten hebben.

Ten aanzien van overdraagbare spongiforme encefalopathieën vereist het *acquis* dat destructie-, inzamelings- en verwerkingsinstallaties zo moeten zijn dat er geen gespecificeerd risicomateriaal terug kan keren in de dierlijke voedselketen. Bulgarije en Roemenië moeten dergelijke verwerkingsinstallaties nog steeds opzetten. Indien in deze situatie op het moment van toetreding geen verandering is gekomen, neemt de Commissie op basis van het *acquis* een besluit om te voorkomen dat de betrokken dierlijke producten die nog moeten worden verwerkt, terug kunnen keren in de dierlijke voedselketen.

Het EU-kader voor BTW en accijnzen voorziet in geautomatiseerde systemen die verbonden zijn met de datasystemen van de Commissie. De voorbereidingen van Roemenië moeten worden versneld om ervoor te zorgen dat de IT-systemen van Roemenië op het moment van toetreding volledig operationeel en gereed zijn voor interconnectie. Anders is de afschaffing van de fiscale grenzen niet mogelijk op het moment van toetreding en zal de Commissie op basis van artikel 37 van de Toetredingsakte maatregelen nemen om de fysieke fiscale controles aan de interne grenzen tussen Roemenië en de rest van de EU te handhaven.

3.2. Justitie, vrijheid en veiligheid

Het justitiële systeem en de strijd tegen corruptie

Het Toetredingsverdrag voorziet in vrijwaringsmaatregelen gedurende maximaal drie jaar vanaf het moment van toetreding, indien Bulgarije of Roemenië niet zijn verplichtingen kan nakomen met betrekking tot justitiële samenwerking.

Als de hervormingen van het justitiële stelsel in Bulgarije of Roemenië voor de toetreding niet voldoende zijn gevorderd, of als de strijd tegen de corruptie in het justitiële stelsel niet voldoende tastbare resultaten heeft opgeleverd, neemt de Commissie op basis van artikel 38 van de Toetredingsakte maatregelen voor verder toezicht op dit gebied.

De maatregelen worden niet langer gehandhaafd dan drie jaar. De Commissie brengt in dat geval jaarlijks verslag uit over de vordering van de hervormingen van het justitiële stelsel en de rechtshandhavingsorganen en de maatregelen voor corruptiebestrijding die daarop van toepassing zijn. Het besluit waarin de maatregelen worden vastgesteld, omvat referentiepunten die zijn afgestemd op de specifieke tekortkomingen die in elk land zijn waargenomen; aan de hand van deze referentiepunten kunnen eventuele vorderingen worden gemeten.

De Commissie brengt jaarlijks verslag uit over de resultaten van de maatregelen aan het Europees Parlement en de Raad. Indien Bulgarije of Roemenië de tekortkomingen niet adequaat aanpakt, kan de Commissie vrijwaringsmaatregelen nemen die ertoe strekken dat de verplichtingen van de huidige lidstaten worden geschorst wat betreft de automatische erkenning van vonnissen of de uitvoering van bevelschriften die zijn uitgevaardigd door de rechtbanken of openbare aanklagers van het betrokken land.

Fundamentele rechten

Het Europees Waarnemingscentrum voor racisme en vreemdelingenhaat ziet toe op de bescherming en integratie van minderheden in de lidstaten. Na de toetreding van Bulgarije en Roemenië zal het werkterrein van dit centrum of zijn opvolger zich uitstrekken tot de genoemde landen.

3.3. Uitbetaling van EU-middelen

De uitbetaling van EU-middelen is van rechtstreekse invloed op de bestaansmiddelen van burgers en bedrijven in de nieuwe lidstaten, maar ook op de algemene balans van de financiële transfers tussen deze landen en de Gemeenschapsbegroting.

Een lidstaat moet de nodige garanties bieden wat de correcte besteding betreft van EU-middelen die gezamenlijk worden beheerd, in het kader van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid of in het kader van de Structuurfondsen of het Cohesiefonds. Tekortkomingen op dit gebied kunnen de uitbetaling van middelen vertragen of aanleiding geven tot terugvordering door de Commissie van middelen die onrechtmatig zijn verstrekt.

Op het gebied van de landbouw zijn geaccrediteerde betaalorganen en een geïntegreerd beheers- en controlesysteem (IACS) noodzakelijk voor de afhandeling van rechtstreekse

betalingen aan boeren en landbouwondernemers. In Roemenië zijn de betaalorganen niet volledig operationeel en niet geaccrediteerd. Er is geen IACS opgezet in Bulgarije of Roemenië. Als in deze situatie, naast de bestaande mechanismen, geen verandering komt, kan de Commissie gebaseerd op artikel 37 van de Toetredingsakte maatregelen nemen om betalingen aan Bulgarije en Roemenië in te houden.

De uitvoering van structurele maatregelen van de EU vereist effectieve programmerings- en toezichtsstructuren, evenals systemen voor financieel beheer en controle, onder meer voor overheidsopdrachten. De voorbereidingen van Bulgarije voor de controle op de uitgaven van de Structuurfondsen moeten worden verbeterd. Als deze voorbereidingen niet beter verlopen, kan het vrijgeven van betalingen door de Commissie worden vertraagd.

4. CONCLUSIE

Bulgarije en Roemenië zijn vooruitgang blijven boeken bij hun voorbereidingen op het lidmaatschap. Op vele terreinen voldoen de landen over het algemeen aan hun verbintenissen of liggen zij op schema om aan de vereisten van het *acquis* te voldoen. Er zijn echter nog een aantal problemen die moeten worden aangepakt. Enkele van die problemen vereisen extra inspanningen, en in een aantal gevallen is onmiddellijke actie noodzakelijk.

Het Toetredingsverdrag bepaalt dat Bulgarije en Roemenië in 2007 toetreden, tenzij de Raad, op aanbeveling van de Commissie, de toetreding van een van deze twee of beide landen besluit uit te stellen tot 2008. De Raad kan daartoe besluiten:

- met gekwalificeerde meerderheid van stemmen, indien ernstige tekortkomingen werden geconstateerd met betrekking tot de naleving door Roemenië van één of meer van de in bijlage IX bij de Akte van Toetreding opgesomde verplichtingen en vereisten met betrekking tot justitie en binnenlandse zaken en mededinging, of
- met eenparigheid van stemmen, indien duidelijk blijkt dat de stand van voorbereiding voor de aanneming en uitvoering van het *acquis* in Bulgarije of Roemenië zodanig is dat er een ernstig gevaar bestaat dat één van beide staten op een aantal belangrijke gebieden klaarblijkelijk niet gereed is om voor de datum van toetreding van 1 januari 2007 te voldoen aan de voorwaarden van het lidmaatschap.

Gebaseerd op de vorderingen die Bulgarije en Roemenië hebben gemaakt, en die in de begeleidende monitoringverslagen wordt geëvalueerd en in deze mededeling kort is samengevat, meent de Commissie dat Bulgarije en Roemenië op 1 januari 2007 gereed zullen zijn voor het EU-lidmaatschap, mits zij nog resterende vraagstukken aanpakken.

Een onpartijdig, onafhankelijk en effectief justitieel stelsel, dat volledig is uitgerust voor de bestrijding van corruptie en georganiseerde misdaad, is van zeer groot belang, aangezien dit een belangrijke basis is voor het functioneren van de gehele samenleving en de economie. In dit verband geldt:

- Bulgarije moet duidelijke bewijzen laten zien van resultaten van de strijd tegen corruptie, met name corruptie op hoog niveau, in termen van onderzoeken en daaruit voortvloeiende justitiële procedures.

- Voortbouwend op de reeds geboekte vooruitgang moet Roemenië zijn inspanningen voortzetten en verdere resultaten laten zien van de strijd tegen de corruptie, met name in termen van verdere onderzoeken en daaruit voortvloeiende justitiële procedures.
- Bulgarije moet zijn justitiestelsel verder hervormen, met name ter versterking van de transparantie, efficiency en onpartijdigheid, maar ook om twijfels weg te nemen ten aanzien van de onafhankelijkheid van justitie.
- Voortbouwend op de reeds geboekte vooruitgang moet Roemenië de tenuitvoerlegging van de lopende justitiële hervormingen consolideren en de transparantie, efficiency en onpartijdigheid van justitie verder versterken.

Daarnaast moet Bulgarije:

- duidelijkere bewijzen leveren van resultaten bij het onderzoeken en vervolgen van georganiseerde misdaadnetwerken, de wetgeving ter bestrijding van fraude en corruptie effectiever en efficiënter implementeren, de bepalingen tegen het witwassen van geld beter handhaven, een geïntegreerd beheers- en controlesysteem in de landbouw (IACS) opzetten, destructie-, inzamelings- en verwerkingsinstallaties opzetten die voldoen aan de wet- en regelgeving van de EU op het gebied van overdraagbare spongiforme encephalopathie (TSE) en dierlijke bijproducten, en de financiële controle versterken met betrekking tot het toekomstig gebruik van de Structuurfondsen en het Cohesiefonds.

Voorts moet Roemenië:

- betaalorganen accrediteren voor de afhandeling van uitgaven in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid, een geïntegreerd beheers- en controlesysteem in de landbouw (IACS) opzetten, destructie-, inzamelings- en verwerkingsinstallaties opzetten die voldoen aan de wet- en regelgeving van de EU op het gebied van overdraagbare spongiforme encephalopathie (TSE) en dierlijke bijproducten, en zorgen voor IT-systemen voor de belastingdienst die kunnen samenwerken met die van de rest van de Unie, zodat de BTW overal in de interne markt van de EU correct kan worden geïnd.

De Commissie zal de vorderingen van Bulgarije en Roemenië met het aanpakken van de nog resterende problemen uiterlijk begin oktober opnieuw bezien. Op die grondslag zal zij besluiten of de datum voor de toetreding van beide landen tot de Europese Unie op 1 januari 2007 kan worden gehandhaafd. In dat verslag zullen ook de terreinen worden gespecificeerd waarvoor vrijwaringsmaatregelen of andere corrigerende maatregelen nodig zijn bij toetreding.